

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН

Ижтимоий-сиёсий газета

№ 162 (418), 2021 йил 12 август, пайшанба

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОНДА ЭРКИН ВА ФАРОВОН ЯШАЙЛИК!

МУҲИМ ИЖТИМОЙ ЛОЙИХАЛАР ТАҚДИМОТ ҚИЛИНДИ

Президент Шавкат Мирзиёев 11 август куни Сурхондарё вилоятида ичимлик суви таъминотини яхшилаш ҳамда Тошкент шаҳрида хизматлар соҳасида янги иш ўринлари ташкил этишга доир лойиҳалар тақдимоти билан танишди.

Бугунги кунда Сурхондарё вилояти аҳолисининг 46 фоизи марказлашган ичимлик суви билан таъминланмаган. 218 та сув иншооти ва 3 минг километрдан зиёд тармоқлар таъмирга муҳтож. Вилоятнинг жанубий туманлари ва Термиз шаҳрида сув минерализацияси миқдори ошган.

Шу боис, Президентимиз 2 июнь куни Сурхондарё вилоятига таширфи чоғида "Тўпаланг" сув омборидан ичимлик суви тармоғи тортиш бўйича курсатма берган эди. Шунга мувофиқ, дастлабки лойиҳа ишлаб чиқилди.

Лойиҳага кўра, "Тўпаланг" сув омборининг кўйи қисмида босимни сундириш, сувни тозалаш ва тарқатиш иншоотлари қурилади. У ердан туманлардаги сув тақсимлаш узелларига ҳам 361 километр қувур тортилади. Бу тизим самарасида Сарийосиё, Денов, Шўрчи, Қумқўрғон, Жарқўрғон, Бандихон, Қизилқум, Шеробод, Ангор, Музаббот, Термиз туманлари ва Термиз шаҳридаги 1 миллион 700 минг аҳолининг сув таъминоти яхшиланади.

Лойиҳанинг умумий қиймати 138 миллион доллар бўлиши ҳисоб-китоб қилинган. Уни 2024 йилда ишга тушириш режалаштирилмоқда.

Давлатимиз раҳбари лойиҳани маъқуллаб, уни босқичма-босқич амалга ошириш бўйича курсатма берди. Қурилиш ишларини "Обод қишлоқ" дастури билан уйғунлаштириш, сув таъминоти бўйича давлат-хусусий шериклики йўлга қўйиш зарурлигини таъкидлади.

Сервис иқтисодиётида ҳам, ижтимоий ҳаётда ҳам катта аҳамиятга эга. Ўзбекистон Республикаси Президентининг шу йил 11 майдаги "Хизматлар соҳасини жадал ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги қароридан бу соҳани иқтисодиётда муҳим драйверга айлантириш ва 2023 йилга қадар хизматлар соҳасини икки бараварга ошириш мақсади белгиланган. Шунга мувофиқ, 2021-2023 йилларда хизматлар соҳасини ривожлантириш бўйича ҳудудий дастурларни тасдиқлаш вазифаси қўйилган.

Бу борада Тошкент шаҳрининг имкониятлари жуда катта. Хусусан, жорий йилнинг июнь-декабрь ойларига хизматлар соҳасида 415 мингта янги ўрни яратиш мўлжалланган. Бу режа янги тадбиркорлик субъектлари ва туну кун ишлайдиган савдо-кўн-гилочар кўчалар ташкил этиш, ўзини ўзи банд қилиш, биринчи қават ва ертўраларни ижарага бериш орқали амалга оширилади. Жумладан, июнь-июль ойларида 24 минг киши ўзини ўзи банд қилган, янги тадбиркорлик субъектларида 17 минг фуқаро ишли бўлган.

Президентимиз бу тажрибани мамлакатимизнинг бошқа ҳудудларида ҳам татбиқ этиш бўйича топшириқ берди. Қонунчиликка ўзгартириш киритиб, хизмат курсатувчиларга молиявий энгилликлар бериш орқали улар фаолиятини расмийлаштириш муҳимлиги таъкидланди.

ЎЗА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

БОЛА ҲУҚУҚЛАРИНИНГ КАФОЛАТЛАРИНИ ТАЪМИНЛАШ ТИЗИМИНИ ЯНАДА ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Болалар ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ишончли ҳимоя қилишнинг институционал ва ҳуқуқий асосларини тубдан такомиллаштириш, болалар орасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликлар содир этилишининг барвақт олдини олиш, ногиронлиги бўлган болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларни давлат томонидан қўллаб-қувватлаш масалалари бўйича кенг жамоатчилик билан ўтказилган муҳокама натижалари, шунингдек, Инсон ҳуқуқлари бўйича Ўзбекистон Республикасининг Миллий стратегиясида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида:

1. Олий Мажлис палаталарининг Олий Мажлисининг **Бола ҳуқуқлари бўйича вакили**

(кейинги ўринларда — Бола ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман)) **институтини таъсис этиш;**
Олий Мажлисининг Инсон ҳуқуқлари бўйича вакили (омбудсман) ўринбосари — Бола ҳуқуқлари бўйича вакил лавозимини тугатиш ҳақидаги таклифлари маъқуллансин.

2. Белгилаб қўйилсинки: Болалар омбудсмани ўз ваколатларини мустақил ҳамда давлат органлари, уларнинг мансабдор шахсларига тобе бўлмаган тарзда амалга оширади, ўз фаолиятида Олий Мажлис палаталарига ҳисобдордир;

Болалар омбудсмани Олий Мажлисининг Қонунчилик палатаси ва Сенати томонидан беш йил муддатга сайланади;

Болалар омбудсмани лавозимига номзод Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг

палаталари кўриб чиқиши учун Ўзбекистон Республикаси Президентини томонидан киритилади.

3. Вояга етмаганлар ишлари бўйича республика идоралараро комиссияси, Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳамда туман (шаҳар) идоралараро комиссиялари тегишлича **Болалар масалалари бўйича миллий комиссия** (кейинги ўринларда — Миллий комиссия), Болалар масалалари бўйича Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳамда туман (шаҳар) комиссиялари (кейинги ўринларда — ҳудудий комиссиялар) этиб қайта ташкил қилинсин.

Давоми 2-бетда

Ўзбекистон Республикаси Президентининг ФАРМОНИ

КАМ ТАЪМИНЛАНГАН ОИЛАЛАРГА МОДДИЙ ЁРДАМ КЎРСАТИШ ҲАМДА КАМБАҒАЛЛИК БИЛАН КУРАШИШ КЎЛАМИНИ ЯНАДА КЕНГАЙТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Бола тарбиялаётган оилаларни қўллаб-қувватлаш тизимининг самарадорлигини ошириш, ижтимоий ҳимоя ва кўмакка муҳтож оилалар моддий таъминотини кучайтириш, эҳтиёжманд оилаларни аниқлашда умумэтироф этилган халқаро стандартларни ва автоматлашган шаффоф электрон баҳолаш механизмларини жорий этиш орқали нафақаларни тўлаш тизимини болалар салохиятини ривожлантириш ва камбағаллики қисқартиришга қаратиш мақсадида:

1. Шундай тартиб ўрнатилсинки, унга мувофиқ **2021 йил 1 сентябрдан** бошлаб:

а) 14 ёшгача болалари бўлган оилаларга нафақа ҳамда бола 2 ёшга тўлгунча қадар уни

парвариш қилиш нафақаси ўрнига **кам таъминланган оилаларга болалар нафақаси** (кейинги ўринларда — болалар нафақаси) жорий этилади. Бунда, болалар нафақасини тайинлашда:

инobatта олинадиган болалар ёши 14 ёшдан 18 ёшгача оширилади;

тўлов муддати 6 ойдан 12 ойгача оширилади;

унинг миқдорини оиладаги болалар сонидан келиб чиқиб белгилаш тартиби қўлланилади;

б) **якка-ёлғиз бўлган фуқароларга, фарзанди бўлмаган ёки барча фарзандлари 18 ёшдан катта бўлган кам таъминланган оилаларга моддий ёрдам** тайинланади.

Давоми 2-бетда

МУНОСАБАТ

ЖАМИЯТДАГИ МЕҲРЛИ МУҲИТ КЎНГЛИ ЎКСИК БОЛАЛАР ҲАЁТИНИ ИЗГА СОЛАДИ

Халқимиз фарзанд тарбиясида жуда талабчан, ўз навбатида, меҳрибон ва бағрикенг ҳамдир. Дунёдаги турли миллат ва давлатлар бошига ташвиш тушган оғир даврларда ҳам саховатли заминда улғайган халқимиз бағрикенг ва болажон феълини намойиш этиб, ота-онасиз, оч-наҳор қолган минглаб болаларни бағрига олди, ўз фарзанди каби вояга етказди.

Бунга тарих гувоҳ.

Лекин шундай тақдирлар ҳам борки, фарзанд ота-она меҳридан мосуво бўлади. Гудак ҳаётнинг бешарфат, оғир зарбаларига дуч келади. Бундай ҳолатларда эса фақатгина

жамиятдаги меҳрли муҳит, одамларнинг эътиборли муносабати кўнгли ўксик болалар ҳаётини яна изга солишга қодир.

Давоми 4-бетда

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МУСТАҚИЛЛИГИНИНГ 30 ЙИЛИНИНГ ХОМАШЁ ЭКСПОРТИГА БУТКУЛ БАРҲАМ БЕРИЛДИ

ЁХУД ОҚИЛОНА СИЁСАТ ЭВАЗИГА УДДАЛАНГАН ВАЗИФА

3-бетга қаранг

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ "ЕТИМ БОЛАЛАР ВА ОТА-ОНА ҚАРАМОҒИДАН МАХРУМ БЎЛГАН БОЛАЛАРНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШНИНГ ЯНГИ ТИЗИМИНИ ЖОРИЙ ЭТИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ ТЎҒРИСИДА"ГИ ҚАРОРИ ҚАБУЛ ҚИЛИНДИ

ҚАРОРГА КЎРА, 2021 ЙИЛ 15 АВГУСТДАН:

турар жойга эга бўлмаган ва турар жойга муҳтожлар сифатида ҳисобда турган етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга улар **18 ЁШГА ТЎЛГАН** йилда кўп квартиралар уй-жойлардан майдони **25 КВАДРАТ МЕТРДАН КАМ БЎЛМАГАН** 1 хонали, вояга етган етим болалар ўртасида **НИХОҚ ТУЗИЛГАН ҲОЛЛАРДА**, **50 квадрат метрдан кам бўлмаган 2 ХОНАЛИ КВАРТИРАЛАР АЖРАТИЛАДИ.** Бунда, мазкур тоифага кирувчи ногиронлиги бўлган болаларга квартиралар **КЎП ҚАВАТЛИ УЙЛАРНИНГ УЧИНЧИ ҚАВАТИГАЧА АЖРАТИЛАДИ;**

квартиралар ҳокимликлар томонидан кўчмас мулкнинг бирламчи бозоридаги **ШАҲАР ВА ТУМАНЛАРДА ҚУРИЛГАН КЎП КВАРТИРАЛИ УЙ-ЖОЙЛАРДАН ХАРИД ҚИЛИНАДИ;**

кўчмас мулк бирламчи бозорида мезонларга мос келадиган квартиралар мавжуд бўлмаганда, ҳудудий **"ХАЛҚПАРВАР" КОМИССИЯЛАРИ ХУЛОСАСИГА АСОСАН** квартиралар кўчмас мулкнинг иккиламчи бозоридан харид қилинади;

уй-жойлар билан таъминлаш **"ОНЛАЙН-НАВБАТ" ТИЗИМИ АСОСИДА АМАЛГА ОШИРИЛАДИ,** бунда навбатга ўзгартириш киритилишига ҳамда навбатидан олдин кейинги навбатдаги болаларга уй-жой ажратилишига йўл қўйилмайди.

Етим болалар ва ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган болаларга уй-жойлар мулкка эгалик қилиш ҳуқуқи асосида, бироқ улар **30 ЁШГА ТЎЛГУНЧА УЙ-ЖОЙНИ СОТИШ, ҲАДЯ ҚИЛИШ ЁКИ ГАРОВГА ҚЎЙИШ ЁХУД ИЖАРАГА БЕРИШ ҲАМДА УЙ-ЖОЙДА ЎЗИ ВА ОИЛА АЪЗОЛАРИ** (эри ёки хотини, фарзандлари) дан ташқари бошқа фуқароларни **ДОИМИЙ ЯШАШ ЖОЙИ БЎЙИЧА РЎЙХАТГА ОЛИШ ҲУҚУҚИСИЗ АЖРАТИЛАДИ.**

Бунда, етим бола ёки ота-она қарамоғидан маҳрум бўлган боланинг асосланган мурожаати асосида маҳаллий ҳокимликлар томонидан уй-жойнинг умумий майдонини кенгайтириш ва тегишли талабларни сақлаб қолиш шарти билан сотишга рухсат берилади.

ОЛИЙ ТАЪЛИМ

Баҳром АБДУЛЛАЕВ, Урганч давлат университети ректори, физика-математика фанлари доктори

СОҶАДАГИ ИСЛОҲОТЛАР НАФАСИ

БИЗНИНГ ФАОЛИЯТИМИЗГА ҲАМ ҚАЙТА ҲАЁТ БАҒИШЛАЯПТИ

ИЛМИЙ ФАОЛИЯТДАГИ ЖОНЛАНИШ

Таълим муассасамизнинг илмий салоҳиятида ҳам ўсиш бўлганини алоҳида қайд этиш керак. 2016 йилда университетда фаолият кўрсатаётган 619 нафар профессор-ўқитувчидан 14 нафари фан доктори, профессор, 142 нафари фан номзоди, доцент, 2 нафари фалсафа доктори эди. Жорий йилга келиб эса 27 нафар фан доктори, профессор, 210 нафар фан номзоди, доцент дарс бермоқда.

Баён қилган эди. Ўтган даврда бу бўйича муайян ишлар бажарилди. Жумладан, университетимиз қосида КРАСС агромаслаҳат маркази, қовуңчилик лабораторияси фаолият олиб бормоқда. 2016 йилда университетда 5 та лойиҳа амалга оширилган бўлса, ҳозир бу курсаткич 25 тага етди. Хусусан, ўтган йили илмий тадқиқотлар ва таълимга йўналтирилган 309,148 АҚШ долларлиги билан шартномалар имзоланди.

Ҳань давлат техника университети, Польшанинг Вармин-Мазур университети, Хитойнинг Нанчанг университети, Латвиянинг Болтиқбўйи халқаро академияси ва Беларуснинг Беларусь миллий техника университети ва Могилёв давлат озиқ-овқат университети билан, шунингдек, Эрасмус+ дастурининг халқаро кредит мобиллиги лойиҳаси доирасида Испаниянинг Барселона университети билан шартномалар имзоланди.

СИФАТДАГИ ЎЗГАРИШ ВА ХАЛҚАРО ҲАМКОРЛИК

Университет ўқув жараёнига Россия, АҚШ, Австрия, Швейцария, Италия, Германия, Корея Республикаси, Польша ва бошқа мамлакатлар олий таълим муассасаларидан тажрибали мутахассислар жалб қилинмоқда. Шунингдек, университет профессор-ўқитувчилари ва ходимларининг хорижий олий таълим муассасаларига илмий-иқидий савари уюштирилмоқда. Бундай тажриба алмашулар таълим жараёнининг сифати ва самарадорлигига ривожланган давлатлар амалиётини жорий этишга хизмат қилмоқда.

“Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида”ги фармонига асосан, 2019/2020 ўқув йилидан бошлаб хорижий олий таълим муассасалари билан ҳамкорликдаги кўшма таълим дастурлари йўлга қўйилди. Уш айиннинг ўзида бакалаврият босқичида 2 та йўналиш, магистратурада 4 та мутахассислик бўйича 43 нафар талаба кўшма таълим дастури бўйича тахсил олган бўлса, 2020/2021 ўқув йилида бакалаврият босқичида 5 та йўналиш, магистратура босқичида 6 та мутахассислик бўйича 128 нафар талаба таълим олди.

2021/2022 ўқув йилида Россия Федерациясининг Астрахань давлат университети, Астрахань давлат техника университети ва Олтой давлат университети, Беларусь Республикасининг Беларусь миллий техника университети ҳамда Могилёв давлат озиқ-овқат университети, Германия Федератив Республикасининг Вайенштефан-Тризадорф амалий фанлар университети билан ҳамкорликда бакалаврият босқичида 3 та йўналиш, магистратура босқичида 7 та мутахассислик бўйича 139 нафар талаба тахсил олиш режалаштирилган.

ҚАБУЛ КВОТАСИ ҚАРИЙБ УЧ БАРОБАР ОШДИ

Президентимизнинг шу йил 22 июндаги “2021/2022 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги қарори билан Урганч давлат университетига 2021/2022 ўқув йилида 65 та кундузги, 23 та сиртки таълим йўналиши ҳамда 31 та магистратура мутахассислигига қабул квоталари тасдиқланди. Шу билан бирга, бакалавриятнинг 17 та кундузги ва 2 та сиртки таълим йўналишида рус тилида ўқиш йўлга қўйилмоқда.

Президентимизнинг шу йил 22 июндаги “2021/2022 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги қарори билан Урганч давлат университетига 2021/2022 ўқув йилида 65 та кундузги, 23 та сиртки таълим йўналиши ҳамда 31 та магистратура мутахассислигига қабул квоталари тасдиқланди. Шу билан бирга, бакалавриятнинг 17 та кундузги ва 2 та сиртки таълим йўналишида рус тилида ўқиш йўлга қўйилмоқда.

МОЛИЯВИЙ МУСТАҚИЛЛИКНИНГ ФОЙДАСИ

Ўтган йил 1 январдан бошлаб юртимиздаги унта нуфузли олий таълим муассасаси қатори Урганч давлат университети ҳам тажриба-синов тариқасида ўзини ўзи молиялаштириш тизимига ўтди.

Ушбу тизимнинг жорий этилиши натижасида университет ўқитишнинг инновацион шакли ва услубларини жорий этиш, моддий-техник базани мустаҳкамлаш, замонавий ахборот-коммуникация воситалари, ўқув ва илмий лабораториялар ҳамда сарфланадиган лаборатория материалларини, китоблар, журналлар, ўқув адабиётларини хариж қилиш ва чоп этириш учун маблағларни мустақил сарфлаш ҳуқуқига эга бўлди.

БАРЧА ШАРОИТ ТАЛАБАЛАР УЧУН

Табиаатшунослик йўналиши талабаларининг тажриба-синов амалиётини ташкил қилиш учун 140,7 миллион сўмлик иссиқхона барпо этилди. Шунингдек, 562,7 миллион сўмга сунъий қопламали икита футбол майдончаси қурилди.

Талабалар учун ётоқхона етишмовчиликнинг олдини олиш мақсадида 200 ўринли талабалар турар жойи капитал таъмирланди ва жиҳозланиб фойдаланишга топширилди. Ўтган йили янги 500 ўринли талабалар турар жойи биноси қурилиши битказилиб, 1,43 миллиард сўмлик мебеллар бўлиб жиҳозланди. Мазкур турр қаватли талабалар турар жойида 72 ўринли 8 та ошхона, маданий дам олиш хоналари ва хориждан

калган профессор-ўқитувчилар учун меҳмонхона типидagi 25 кишига мўлжалланган алоҳида яшаш жойи ҳам мавжуд. Ёшлар бандлигини таъминлаш, уларни касб-хунарга ўрнатиш мақсадида коворкинг, ахборот-ресурс ва хунарамандчилик марказлари фаолиятини йўлга қўйилган.

ЯНГИ ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ

БУГУНГИ ЁШ ИХТИРОЧИЛАР

ЭРТАНГИ ЎЗБЕК БРЕНДЛАРИ АСОСЧИЛАРИДИР

Акбар ИМОМОВ, Тошкент шаҳридаги Турин политехника университети талабаси

Тез ривожланаётган бугунги замонда дунёда кузатилаётган илм-фан ютуқлари, ихтиро ва кашфиётлардан ортида қолиш имкониятини кўлдан бой бериш билан баробар. Чунки инновациялар, техника ва технологиялар мамлакатни тараққиётга етаклайди.

олимлар ва тадбиркорлардан иборат жамоалар танлов асосида қабул қилинмоқда. Мен ҳам мазкур академия аъзоси сифатида унинг фаолиятида техника йўналишидаги ихтироларим билан иштирок этиб келяпман.

Хозир робот кириб бормаган соҳани топиш қийин. Замонавий роботлар одамлар билан елкама-елка ишлаб, йирик авиация двигателларидан тортиб, то микроскопгаги смартфонларни йиғишгача кўмаклашмоқда. Хитойда ресторан хўрандаларига хизмат кўрсатадиган, Японияда эса меҳмонларни кутиб оладиган, улар билан суҳбатлашадиган роботлар бор.

Ихтирочилик — қобилият, лекин уни амалиётга таътиқ этиш катта меҳнат, ўқиш ва изланишни талаб қилади. Хусусан, университетимизда ихтидоий имкониятларни намоён этиш, турли лойиҳаларни, жумладан, стартапларни амалга ошириш учун талабаларга кенг имкониятлар яратилган. Университетимиз ўқув жараёни учун зарур ускуналар билан таъминланган бўлиб, бу талабаларнинг назарий билими билан бирга, амалий кўникмасини ҳам ошириш имконини берапти.

Бундан ташқари, бу йил бюджетдан ташқари маблағлар ҳисобидан университетга қарашли 776 ўринли ўқув биносини капитал реконструкция қилиш режаси ишлаб чиқилди. Шунингдек, 600 ўринли талабалар турар жойини реконструкция қилиш ҳамда техника факультети ўқув биносини капитал таъмирлаш ва икита янги спорт майдончасини қуриш режалаштирилмоқда.

Умуман олганда, буларнинг барчаси олий таълим муассасасини ҳар томонлама юксалтириш, талабаларнинг ўз мутахассислигини пухта ўзлаштириш учун қулай шарт-шароит яратиш, замонавий моддий-техника базасини мустаҳкамлаш, юксак илмий салоҳиятли кадрларни тайёрлашга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Мазкур қарор билан Инновацион ривожланиш вазирлиги ҳузурида Ёшлар академияси ташкил этилди. Унга инновацион лойиҳа ва голяларга эга иқтидорли ёшлар ва талабалар, 40 ёшгача бўлган

